

KATEGÓRIE NEZÁKONNÉHO OBSAHU

ÚVOD

Neustále sa **zvyšujúce množstvo nezákonného obsahu na internete** viedlo k zintenzívneniu snáh zákonodarcov na Európskej i vnútroštátnej úrovni o prijatie právnej úpravy postihujúcej sprístupňovanie a šírenie takéhoto obsahu v digitálnom prostredí.

Na úrovni Európskej únie vyústili tieto snahy až do prijatia **Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách)**, ktorého cieľom je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu so sprostredkovateľskými službami stanovením harmonizovaných pravidiel pre **bezpečné, predvídateľné a dôveryhodné online prostredie**, ktoré uľahčuje inováciu a v ktorom sa účinne chránia základné práva zakotvené v Charte základných práv Európskej únie vrátane zásady ochrany spotrebiteľa.

Akt o digitálnych službách v tejto súvislosti upravuje **zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb** a ustanovuje osobitné **povinnosti náležitej starostlivosti** poskytovateľom, ktorých účelom je vytvorenie transparentného a bezpečného online prostredia, reflektujúc potrebu riešiť dostupnosť nezákonného obsahu na internete.

S cieľom priblížiť túto problematiku prezentujeme v tejto publikácii závery dosiahnuté v rámci vstupnej fázy výskumu realizovaného v rámci projektu **VV-MVP-24-0038 - Analýza zodpovednosti za delikty páchané na Internete pomocou metód strojového učenia**, prihliadajúc na cieľ I. pracovného balíka, ktorým je vymedzenie právneho rámca deliktuálnej zodpovednosti.

JUDr. Laura Bachňáková Rózenfeldová, PhD.
zodpovedná riešiteľka projektu

NEZÁKONNÝ OBSAH

„to, čo je nezákonné offline, je nezákonné aj online“

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Boj proti nezákonnému obsahu na internete. Zvyšovanie zodpovednosti online platforiem. COM (2017) 555 final.

“akákoľvek informácia, ktorá nie je v súlade s právom Európskej únie alebo právom dotknutého členského štátu“

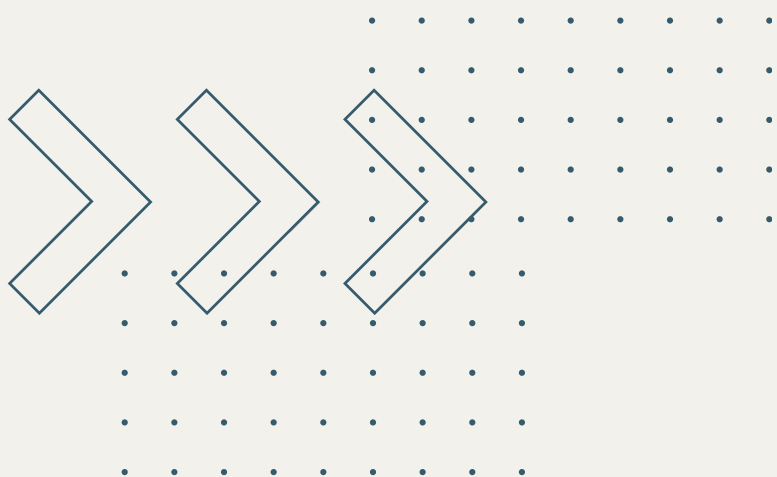
Článok 4 písm. b) Odporúčaní Komisie (EÚ) 2018/334 z 1. marca 2018 o opatreniach na účinný boj proti nezákonnému obsahu na internete. Ú. v. EÚ L 63, 6.3.2018, s. 50 – 61.

„akákoľvek informácia, ktorá sama osebe alebo tým, že odkazuje na nejakú činnosť vrátane predaja výrobkov alebo poskytovania služieb, nie je v súlade s právnymi predpismi Únie alebo niektorého členského štátu, a to bez ohľadu na presný predmet alebo povahu týchto právnych predpisov“

Článok 3 písm. h) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách). Ú. v. EÚ L 277, 27. 10. 2022, s. 1 – 102.

KATEGÓRIE

TERORISTICKÝ OBSAH

EXTRÉMISTICKÝ OBSAH

DETSKÁ PORNOGRAFIA

OBSAH PORUŠUJÚCI PRÁVO
NA OCHRANU SÚKROMIA

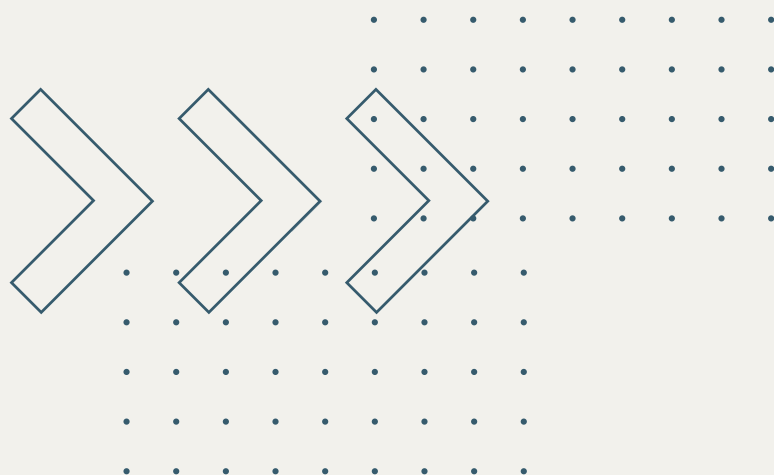
OBSAH PORUŠUJÚCI PRÁVO NA
OCHRANU OSOBNÝCH ÚDAJOV

OBSAH PORUŠUJÚCI PRÁVO NA
OCHRANU DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

NEKALOSÚŤAŽNÝ OBSAH

INÉ DRUHY NEZÁKONNÉHO OBSAHU

VYMEDZENIE

TERORISTICKÝ OBSAH

Podľa čl. 2 ods. 7 **Nariadenia (EÚ) 2021/784** sa teroristickým obsahom rozumie materiál, ktorý:

1. podnecuje na spáchanie niektorého z trestných činov terorizmu uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) až i) smernice (EÚ) 2017/541, ak takýto materiál, či už priamo alebo nepriamo, napríklad glorifikáciou teroristických činov, obhajuje páchanie trestných činov terorizmu, a tým spôsobuje nebezpečenstvo spáchania jedného alebo viacerých takýchto trestných činov;
2. navádza osobu alebo skupiny osôb na spáchanie alebo podporu spáchania niektorého z trestných činov terorizmu;
3. navádza osobu alebo skupiny osôb na účasť na činnostiach teroristickej skupiny;
4. poskytuje návod na výrobu alebo použitie výbušnín, strelných zbraní alebo iných zbraní, alebo škodlivých alebo nebezpečných látok, alebo iných osobitných metód alebo techník na účely spáchania alebo podpory spáchania niektorého z trestných činov terorizmu;
5. vytvára hrozbu spáchania niektorého z trestných činov terorizmu.

Teroristickým obsahom podľa čl. 1 ods. 3 Nariadenia (EÚ) 2021/784 **nie je** materiál verejne šírený na vzdelávacie, novinárske, umelecké alebo výskumné účely alebo na účely predchádzania terorizmu alebo boja proti nemu vrátane materiálu, ktorým sa vyjadrujú polemické alebo kontroverzné názory v rámci verejnej diskusie.

EXTRÉMISTICKÝ OBSAH

V Trestnom zákone sa na účely vymedzenia extrémistického obsahu používa osobitný pojem **extrémistický materiál**, ktorým sa podľa § 130 ods. 7 Trestného zákona rozumie písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie:

1. textov a vyhlásení, zástav, odznakov, hesiel alebo symbolov, skupín a hnutí, ktoré smerujú alebo v minulosti smerovali k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd,
2. programov alebo ideológií skupín a hnutí, ktoré smerujú alebo v minulosti smerovali k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd,
3. obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie, ak je zámienkou pre predchádzajúce dôvody, alebo
4. ospravedlňujúce, schvaľujúce, popierajúce alebo hrubo zľahčujúce genocídium, zločiny proti mieru, zločiny proti ľudskosti alebo vojnové zločiny, ak bol páchatel' alebo účastník tohto činu odsúdený právoplatným rozsudkom medzinárodného súdu zriadeného na základe medzinárodného práva verejného, ktorého právomoc uznala Slovenská republika, alebo právoplatným rozsudkom súdu Slovenskej republiky.

DETSKÁ PORNOGRAFIA

Opčný protokol k Dohovoru o právach dieťaťa, o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii

Podľa čl. 2 písm. b) Opčného protokolu sa detskou pornografiou rozumie akékoľvek zobrazenie akýmkoľvek prostriedkami dieťaťa zaoberajúceho sa skutočnými alebo simulovanými jednoznačnými sexuálnymi aktivitami alebo akékoľvek zobrazenie pohlavných orgánov dieťaťa predovšetkým na sexuálne účely.

Budapešťiansky Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite

Podľa čl. 9 ods. 2 Dohovoru sa na účely tohto dohovoru detskou pornografiou rozumie pornografický materiál, ktorý zobrazuje:

1. maloletú osobu zúčastnenú na zjavnom sexuálnom správaní,
2. osobu, ktorá sa zdá byť maloletá a ktorá sa zúčastňuje na zjavnom sexuálnom správaní,
3. realistické zobrazenia maloletej osoby zúčastnenej na zjavnom sexuálnom správaní.

Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním

Podľa čl. 20 ods. 2 Dohovoru sa detskou pornografiou rozumie každý materiál, ktorý vizuálne zobrazuje dieťa zúčastňujúce sa na skutočnom alebo simulovanom zreteľne sexuálnom konaní, alebo iné zobrazenie detských pohlavných orgánov primárne na sexuálne účely.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii

Podľa čl. 2 písm. c) Smernice sa detskou pornografiou rozumie

1. každý materiál, ktorý vizuálne zobrazuje dieťa zapojené do skutočného alebo simulovaného jednoznačne sexuálneho konania;
2. každé zobrazenie pohlavných orgánov dieťaťa primárne určené na sexuálne účely;
3. každý materiál, ktorý vizuálne zobrazuje akúkoľvek osobu vyzerajúcu ako dieťa zapojenú do skutočného alebo simulovaného jednoznačne sexuálneho konania alebo každé zobrazenie pohlavných orgánov akejkoľvek osoby vyzerajúcej ako dieťa primárne určené na sexuálne účely, alebo
4. realistické snímky dieťaťa zapojeného do jednoznačne sexuálneho konania alebo realistické snímky pohlavných orgánov dieťaťa primárne určené na sexuálne účely.

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

Podľa § 132 ods. 4 Trestného zákona sa detskou pornografiou rozumie zobrazenie skutočnej alebo predstieranej súlože, iného spôsobu pohlavného styku alebo iného obdobného sexuálneho styku s dieťaťom alebo osobou vyzerajúcou ako dieťa alebo zobrazenie obnažených častí tela dieťaťa alebo osoby vyzerajúcej ako dieťa určené na sexuálne účely.

OBSAH PORUŠUJÚCI PRÁVO NA OCHRANU SÚKROMIA

Právo na ochranu súkromia ako súčasť katalógu základných práv je garantované na medzinárodnej, Európskej i vnútroštátnej úrovni. Toto základné právo má veľmi široký rozsah, reflektujúc rôznorodosť hodnôt chránených v tejto súvislosti, ktorých okruh nie je uzavretý a neustále sa vyvíja. Podľa ESLP nemožno poskytnúť vyčerpávajúcu definíciu súkromného života, ktorá zahŕňa rôzne aspekty týkajúce sa fyzickej, psychologickéj a morálnej integrity dotknutej osoby, jej súkromia ako aj jej identity a autonómie.

Využívanie nových technológií a postupný presun množstva ľudských aktivít do online priestoru vytvoril podmienky pre nové spôsoby porušení základného práva na ochranu súkromia. Širokej škále prejavov a súčastí súkromného života fyzickej osoby zodpovedá aj možnosť rozmanitých prejavov zásahov do súkromia a ich dôsledkov na chránené osobnostné práva (Uznesenie NS SR, sp. zn. 3 Cdo I37/2008). Vzhľadom na rôznorodosť foriem týchto porušení nie je možné poskytnúť taxatívny výpočet príkladov nezákonného obsahu, ktorého neoprávnené sprístupňovanie na internete zasahuje do práva na ochranu súkromia dotknutých osôb. Možno však vymedziť najčastejšie formy takýchto zásahov, medzi ktoré patrí:

1. **neoprávnené sprístupňovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov týkajúcich sa fyzickej osoby na internete**, napríklad intímnych fotografií alebo videí,
2. **uvádzanie nepravdivých alebo pravdu skresľujúcich informácií o jednotlivcoch na internete**,
3. **neoprávnené sprístupnenie elektronickej komunikácie používateľa na internete** alebo
4. **neoprávnené zverejnenie záznamov z interiéru obydľia bez súhlasu dotknutej osoby**.

OBSAH PORUŠUJÚCI PRÁVO NA OCHRANU OSOBNÝCH ÚDAJOV

Právo na ochranu osobných údajov je obdobne súčasťou katalógu základných práv. Na úrovni práva Európskej únie je chránené v čl. 8 Charty základných práv Európskej únie, a vo vnútroštátnych podmienkach jeho ochranu zaručuje čl. 19 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe. Ochrana osobných údajov sa súčasne objavuje v čl. 22 ods. 1 Ústavy SR, ktorý zaručuje ochranu listovnému tajomstvu, tajomstvu dopravovaných správ a iných písomností, vrátane ochrany osobných údajov.

Obsahom základného práva na ochranu osobných údajov je „ochrana jednotlivca spočívajúca v zásadnej neprípustnosti získavania, uchovávaní, používania alebo ďalšieho spracovania údajov týkajúcich sa súkromnej sféry jeho života. Takto poňatá ochrana je nevyhnutným predpokladom na možnosť jednotlivca rozhodovať o tom, ktoré informácie týkajúce sa jeho súkromia zverejní, čím je v širších súvislostiach chránená jeho možnosť slobodne a na vlastnú zodpovednosť robiť rozhodnutia týkajúca sa jeho súkromného života.“ (Nález ÚSSR, sp. zn. II. ÚS 53/2010).

V online prostredí naplňajú definíciu nezákonného obsahu predovšetkým nasledujúce prípady porušenia práva na ochranu osobných údajov:

- neoprávnené vyhotovovanie obrazových alebo obrazovo-zvukových záznamov dotknutých osôb prostredníctvom kamerových systémov,
- neoprávnené zverejnenie osobných údajov na internete alebo
- neoprávnené odoslanie osobných údajov tretím osobám prostredníctvom email-u.

OBSAH PORUŠUJÚCI PRÁVO NA OCHRANU DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

Právo na ochranu duševného vlastníctva predstavuje podľa čl. 17 ods. 2 Charty základných práv EÚ základné právo chránené ako súčasť vlastníckeho práva. Právna úprava duševného vlastníctva chráni vymedzené druhy nehmotných statkov, ktoré možno rozdeliť do dvoch základných kategórií:

1. **autorské právo**, právo príbuzné autorskému právu (právo výkonných umelcov) a právo súvisiace s autorským právom (právo výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov a právo vysielateľov),
2. **priemyselné právo** (najmä právo patentov, dizajnov, úžitkových vzorov, ochranných známk, označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a právo obchodných mien) a práva obdobné priemyselným právam (know-how, logo, doménové mená).

V digitálnom prostredí zahŕňajú prípady porušenia práv duševného vlastníctva naplňajúcich povahu nezákonného obsahu najmä:

- **porušenia autorských práv** spočívajúce v neoprávnenom sprístupňovaní autorských diel (najmä audiovizuálnych alebo zvukových záznamov) na internete prostredníctvom P2P (Peer-to-Peer) sietí alebo na tzv. filehostingových serveroch s následným zverejňovaním odkazov na takto zverejnený digitálny obsah na rôznych diskusných fórach, čím dochádza k porušeniu viacerých práv nositeľov práv k autorskoprávne chráneným dielam, najmä právo na vyhotovenie rozmnoženiny diela a právo na verejný prenos, najmä právo na sprístupnenie diela na verejnosti
- **porušenia práv k ochranným známkam** spočívajúce napríklad v kúpe alebo inom spôsobe zaobstarania napodobením výrobkov a ich následnej ponuke na predaj prostredníctvom rôznych internetových stránok, najmä na elektronických trhovisk.

NEKALOSÚŤAŽNÝ OBSAH

Elektronický obchod umožňuje predaj a kúpu tovarov alebo poskytovanie služieb rôzneho charakteru v online priestore. Za účelom oslovenia čo najväčšieho množstva potenciálnych odberateľov sú využívané rôzne metódy tvorby obsahu zamerané na konkrétneho používateľa zohľadňujúce jeho správanie sa a činnosti v digitálnom prostredí, a to často vo vysoko personalizovanej miere. Obsah, ktorým sa sťažitelia snažia zaujať pozornosť jednotlivých používateľov (najmä prostredníctvom reklamy), pritom môže byť za určitých okolností klasifikovaný ako nezákonný z dôvodu porušovania pravidiel hospodárskej súťaže, vrátane nekalej súťaže.

Štandardným príkladom nekalosúťažného nezákonného obsahu je obsah napĺňajúci povahu **klamlivej reklamy** (§ 45 Obchodného zákonníka). Pokiaľ ide o reklamu šírenú v prostredí internetu, táto môže zahŕňať napríklad **reklamu šírenú prostredníctvom elektronickej pošty (tzv. spam)**, ktorej šírenie je podľa § 3 ods. 3 zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame vylúčené bez predchádzajúceho súhlasu príjemcu reklamy. Používanie elektronickej pošty na účely priameho marketingu je upravené aj v § 116 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách, ktorý upravuje tzv. **nevyžiadajú komunikáciu**. Podľa odseku 3 predmetného ustanovenia je používanie elektronickej pošty na účely priameho marketingu dovolené len za predpokladu získania predchádzajúceho preukázateľného súhlasu užívateľa, a to vopred, ešte pred kontaktovaním užívateľa. Relevantnou je v tejto súvislosti aj úprava tzv. **nevyžiadajúcich komerčných oznámení**, ktorá vychádza z ustanovení čl. 7 Smernice 2000/31/ES o elektronickom obchode. Reklama šírená prostredníctvom elektronickej pošty môže naplniť aj znaky **nekalej obchodnej praktiky alebo agresívnej obchodnej praktiky**, kedy bude potrebné aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Osobitná úprava reklamy je obsiahnutá aj v Akte o digitálnych službách.

Za nezákonný obsah možno považovať aj obsah adresovaný jednotlivým používateľom, ktorým dochádza ku **klamlivému označovaniu tovarov a služieb** ponúkaných v rámci elektronického obchodovania ich potenciálnym odberateľom. V kontexte elektronického obchodu pôjde predovšetkým o prípady predaja falzifikátov výrobkov na rôznych elektronických trhoviskách, vrátane trhovísk vytváraných na sociálnych sieťach, ktorých prevádzkovatelia spravidla (viac či menej aktívne) bojujú proti takýmto nekalosúťažným praktikám, a to rôznym spôsobom.

Do úvahy prichádza aj naplnenie ďalších skutkových podstát nekalej súťaže, najmä **vyvolanie nebezpečenstva zámeny** (§ 47 OBZ), **zľahčovanie** (§ 50 OBZ) alebo **porušenie obchodného tajomstva** (§ 51 OBZ).

INÉ DRUHY NEZÁKONNÉHO OBSAHU

Osobitným druhom nezákonného obsahu, ktorého zákaz vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách predstavuje **propagovanie alebo prevádzkovanie hazardnej hry dostupnej na území Slovenskej republiky**. Hazardné hry možno vo vnútroštátnych podmienkach prevádzkovať len na základe udelennej alebo vydannej licencie a za podmienok ustanovených zákonom. Propagovanie hazardných hier, na ktoré bola udelená alebo vydaná licencia, rovnako podlieha osobitným pravidlám. Dozor nad poskytovaním zakázaných ponúk vykonáva Úrad pre reguláciu hazardných hier, ktorý o. i. vyhľadáva prípady poskytovania zakázaných ponúk formou dozoru na diaľku a zostavuje **zoznam zakázaných webových sídiel**, prostredníctvom ktorých sú zakázané ponuky poskytované.

Ďalším príkladom nezákonného obsahu je obsah majúci podobu **volebnej kampane šírenej v časovom období 48 hodín pred dňom konania volieb**. Volebnou kampaňou sa podľa § 2 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani rozumie „*akákoľvek činnosť politickej strany, politického hnutia, koalície politických strán a politických hnutí a kandidátov, za ktorú sa obvykle platí úhrada, smerujúca k propagácii ich činnosti, cieľov a programu za účelom získania funkcie volenej podľa osobitného predpisu. Rozumie sa tým činnosť v prospech aj v neprospech subjektov podľa prvej vety.*“

Ako nezákonný obsah možno klasifikovať aj prípady **obchodovania s tovarmi alebo službami, ktoré sú zakázané alebo podliehajú osobitným obmedzeniam** (lieky, omamné a psychotropné látky, lieh, tabak a tabakové výrobky, zbrane), ďalej **podvodný obsah**, ktorého cieľom je uviesť iných používateľov do omylu alebo využiť ich omyl na účely vlastného obohatenia, napríklad získaním prihlasovacích údajov, platobných údajov alebo iných citlivých údajov používateľov, ktoré môže útočník následne využiť vo svoj prospech, prípadne **násilný obsah** zobrazujúci násilné trestné činy zdieľaný prostredníctvom sociálnych sietí alebo iných druhov sprostredkovateľských služieb.

Za nezákonný obsah tiež možno považovať **obsah, ktorého šírenie napína skutkovú podstatu trestného činu šírenia poplašnej správy** podľa § 361 Trestného zákona, konkrétne v prípade rozširovania poplašných správ prostredníctvom internetu, napríklad zaslaním výhražných emailových správ o uložení výbušnín v priestoroch škôl, univerzít, súdov, nemocníc alebo na iných verejnosti prístupných miestach.

